

Hovranområdet i fokus

Marika Dahllöv, Hedemora

Från att tidigare ha varit upptaget som riksintressant för natur- och kulturminnesvården placerades Hovranområdet 1988 på listan över internationellt betydelsefulla våtmarker (Convention on Wetlands). Dessa är nu 30 till antalet i Sverige, och Hovranområdet, som ligger i Hedemora kommun är det enda i Dalarna. Det internationellt klassade våtmarksområdet omfattar 4600 hektar. Där ingår förutom Dalälven och dess utvidgning Hovran även sjöarna Amungen (södra delen), Svinnesjön, Flinesjön, Fatburen, Trollbosjön samt ytterligare några mindre sjöar.

Hovranområdets naturvärden

Området är av stort naturvetenskapligt intresse vad gäller geologi, flora och fauna. Även landskapsbilden är av betydelse liksom områdets stora värde för friluftslivet.

Geovetenskapligt intressanta är de välutbildade och lättåtkomliga leveerna (älvvallarna) längs större delen av älvsträckan samt de geologiska processer som pågår i selsjön Hovran. Trots att älven är reglerad kan man i Hovran studera pågående levebildning och uppbyggnad av bankar mm genom tillförsel av sediment från älven samt omfördelning av tidigare sedimenterat material.

Naturvärdena är knutna till vattnet och inte minst kontaktytorna mellan land och vatten. Området är i dag en mosaik av olika naturtyper, som var och en hyser sina speciella arter av växter och djur. Här finns alla varianter från öppna partier i form av vattenytor, våtmarker och jordbruksmark via mark i olika igenväxningsstadier till helt slutna skogar, av vilka de urskogsartade lövskogarna är en speciell och skyddsvärd typ.

Fågellivet

Hovranområdet är mest känt som fågellokal. Det har stor betydelse som rast- och häcklokal, vilket beror på älvens ledlinjeeffekt, läget vid den biologiska norrlandsgränsen samt förekomsten av skilda biotoper, som ger möjlighet för många olika arter att finna lämplig föda och häckningsplats. Sammanlagt har cirka 190 Tagelarter påträffats i området; av dessa är knappt hälften någorlunda regelbundna häckfåglar.

Bland de sträckande fåglarna är sångsvanen en inte för inte omdiktad symbolart. Hedemoraskalden Paul Lundh har i dikten Den stilla staden skrivit om svanens klagande rop vid Brunna öar. Sångsvanen mellanlandar här på sin långa resa mellan Nordsjön och Sibiriens kuster. Den kan väl därmed också fa symbolisera tanken med de internationellt klassade våtmarksområdena, nämligen att de fåglar som flyger över nationsgränserna ska "garanteras" livsrum varhelst de uppträder.

Bågsäv av Jonas Lundin

Floran

Samtliga sjöar i området är naringsrika och hyser en rik flora av vatten- och strandväxter, men även strandlövskogarna är av stort intresse. Tre växter av särskilt intresse i området är **bågsäven**, **mandelpilen** och **strandskinnlaven**

En speciell typ av växtsamhälle som uppträder på blottlagda sedimentstränder är ävjebroddsvegetationen. Detta samhälle är unikt för de nord- och mellansvenska älvarnas nedre delar. Dessa växter är konkurrenskänsliga och beroende av strandbete och finkorniga jordarter. Upphör betet tar mer storvuxna arter över. Regleringar och upphörande strandbeten har gjort att dessa växter idag är utrotningshotade, men de förekommer fortfarande i Hovranområdet, liksom längs Dalälvens nedre lopp. Läs också om Hovranområdets säregna vattenvegetation i Lennart Bratts detaljerade redogörelse i Trollius nr 13.

Stiftelsen för Hovranområdet

Vid årets början 1996 bildades en stiftelse med namnet stiftelsen för Hovranområdet. Initiativet kom från de två naturmålarna Leif Liljeblad och Lennart Sand. De samlade ett antal konstnärskolleger och personer med specialkunskaper om Hovranområdet till ett bokprojekt som i bild och text skildrar området. Resultatet är boken Levande våtmark - Hovranområdet, 144 sidor i formatet 23 x 27 cm med cirka 90 illustrationer i färg (bilden på förra sidan är ur boken).

Stiftelsens uppgift är att samla in medel som ska användas för att driva projekt till gagn för områdets flora och fauna. I uppgiften ingår också att sprida information, kunskap och känsla för våtmarkernas stora betydelse samt stödja turistisk och kulturell utveckling som är anpassad till områdets naturgivna förutsättningar. Behållningen från försäljningen av boken kommer att användas instiftelsens fortsatta arbete för att bevara och utveckla Hovranområdet

Stiftelsen förvaltas av en styrelse som består av två representanter för Hedemora kommun, en från miljö- och en från fritidsförvaltningen, samt en representant för vardera Dalarnas ornitologiska förening, Dalarnas Botaniska sällskap, LRF:s kommungrupp i Hedemora, Sparbanken Hedemora-Husby-Stora Skedvi och Husby utvecklingskommitte. Dessutom ingår som adjungerad ledamot en representant för miljövårdsenheten vid Länsstyrelsen Dalarna. DABS-representant för stiftelsens två första verksamhetsår är Staffan Jansson.

Köp boken!

Genom att köpa boken Levande våtmark, Hovranområdet bidrar du aktivt till att bevara och utveckla ett våtmarksområde av såväl riksintresse som internationell betydelse.

Boken beställs från Stiftelsen för Hovranområdet. Enklast sker detta genom att du sätter in 380 kr (bokens pris) + 30 kr (porto) = 410 kr på bankgironummer 5998-0169 eller postgironummer 77 21 35-0.

I DABS-sammanhang kan boken också beställas via Staffan Jansson.

För information och vid beställning av ett större antal exemplar ring Husby Närkontor, 0225-412 35, eller Hedemora Turistbyrå, 0225-343 48 eller 340 00.